

VOLKSBELANG

Jaargang 132 - nummer 6 - juni 2011 - maandblad

Seksueel misbruik prioritair aanpakken

De jongste vijf jaar werden liefst 70.000 dossiers van seksueel misbruik aangelegd in ons land. In de helft van de gevallen werd het misbruik bewezen. Van die helft zijn echter 10.000 dossiers geseponeerd omdat dit misbruik geen prioriteit is voor de Parketten. In veel gevallen gaat het om zware kinderporno.

Open Vld-volksvertegenwoordiger Carina Van Cauwer zei tijdens een bijeenkomst voor het Liberaal Vlaams Verbond dat in het Nationaal Veiligheidsplan 2012-2015 seksueel misbruik van minderjarigen een belangrijke plaats moet krijgen. Nu is dit niet zo. Carina Van Cauwer zegt dat de conclusies van de parlementaire

onderzoekscommissie naar het seksueel misbruik in de Kerk een opvolging heeft gekregen en de eerste aanbevelingen van het rapport van de commissie in wetten worden omgezet.

Lees meer blz. 4.

INHOUD

HULDEBOEK

Een warm portret van Emile Flamant

/3

BOEKEN

Wielrennen is literatuur

/7

OPINIE

Is nationalisme altijd radicalisme?

/12

Fatalisme en onverschilligheid

Het gaat niet goed met dit land. In de 'rod-delboekjes' verschijnen smeuïge verhalen over de premier. Er springt een bovenleiding op het spoor waardoor er rampenplannen moeten worden afgekondigd. Rabiëte Franstalige politici uit Brussel zeggen dat N-VA een partij is die de Holocaust ontkent. En dan is er nog Elio. Hij geeft zichzelf vijf procent kans om nog een federale regering te vormen. Straks toch weer naar de stembus?

Hoe we onze welvaart kunnen in stand houden. Of ons onderwijs nog kwalitatief hoogstaand kan blijven, hoe we de staats-

ren of een nieuwe lik verf geven zal niet volstaan". Er is meer nodig. Haast een revolutie. Niets is ondenkbeeldig. De storm van protest in Griekenland kan overwaaien. Als fatalisme in onmacht en woede wordt omgezet, zullen de kruitdampen in de Wetstraat niet ver zijn. Belgen zijn brave mensen, maar genoeg is genoeg. Wie redt dit Avondland? De Koning heeft alle kaarten uitgespeeld. De man in Belvédère weet al lang dat er geen tien oplossingen meer zijn. Zelfs niet één uitweg rest er voor Albert. Machteloosheid is zijn deel.

“De politiek heeft geen project meer, geen verhaal. Partijen neuzelen ideologisch wat in het rond en rommelen in de marge”.

schuld zullen aanpakken en pensioenen en sociale zekerheid waarborgen. Als het daar op aankomt, blijft het oorverdovend stil. De ene zoekt zijn gading in harde besparingen, de andere denkt dat de problemen zullen verdwijnen zoals ze zijn gekomen. Fatalisme en onverschilligheid heeft zich van de Wetstraat meester gemaakt.

De politiek heeft geen project meer, geen verhaal. Partijen neuzelen ideologisch wat in het rond en rommelen in de marge. Het status-quo zegeviert. Bij gebrek aan staatslieden? Haast wel. Mannen en vrouwen met koudwatervrees. Angst om te springen. Geen verstand van compromissen, laat staan van realpolitiek.

Alexander De Croo zei het in een opinie-stuk zo: “Enkel wat gaatjes dicht plamu-

Met een regering in lopende zaken zou een parlement wat meer armslag moeten krijgen. Soms is dat zo. Er ontstaan alternatieve coalities. Maar dit zijn slechts steentjes in de kikkerpoel. Het grote project kent niemand. Waarom komt dit parlement niet in opstand tegen de lethargie der onderhandelaars? De vazallen van het ongenoegen in Café Biljart in daden om te zetten.

Als het politiek apparaat het laat afweten, is een crisis van het gezag niet ver weg. Brusselse burgemeesters doen zware criminaliteit in hun gemeente af als 'verzonnen door de pers'. Vraag het maar eens aan de man die door zware criminel werd gegijzeld en van bankautomaat naar bankautomaat moest om zijn geld af te halen en vervolgens af te geven. Hem

moet je niet meer spreken over jongeren uit een verloren generatie of onthechte allochtonen. Zwaar aanpakken die handel. Het lijkt wel een post-fin-de-siècle-gevoel dat we nu meemaken. Maar één met een ranzig kantje. Wie zoekende is, vindt dikwijls zijn houvast bij lieden die de mensen een identiteit voorspiegelen, gebaseerd op haat, stigmatisering en afkeer. Zowel langs Franstalige als langs Vlaamse kant komen we vandaag deze lieden tegen. Politiek wordt zo een wapen dat mensen verdeelt, en niet meer samenbrengt en bindt.

Wie zal de eerste steen verleggen? Wie komt met een geloofwaardig project van verandering en vernieuwing? Een project dat het immobilisme kan doorbreken en de burgers opnieuw begeestert? Ik zie niemand.

Overzomeren dan maar.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten

Verantwoordelijke uitgever:

Bert Cornelis,
Kramersplein 23, 9000 Gent

Hoofdreductie:

Bert Cornelis Bert@Reflexct.be

Vormgeving:

Ilde Cogen ilde.cogen@openvld.be

Secretariaat:

Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax: 09/221.12.15
www.liberaalarchief.be
luc.pareyn@liberaalarchief.be

Een warm portret

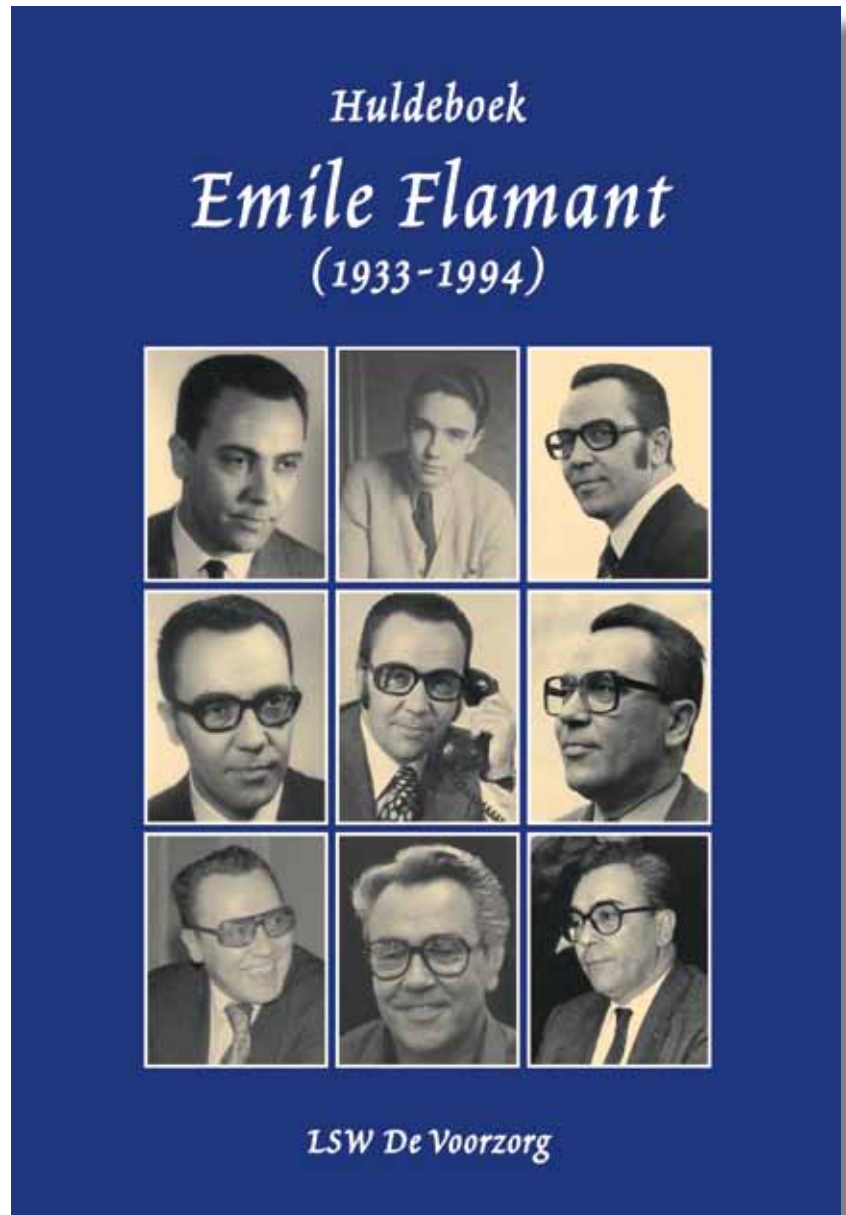
In de Blauwe Zaal van het Liberaal Archief werd onder massale belangstelling het Huldeboek Emile Flamant (1933-1994) voorgesteld. Emile Flamant, gemeenteraadslid, volksvertegenwoordiger en voorzitter van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten - om maar enkele van zijn vele functies te noemen - overleed, veel te vroeg, op 3 april 1994. Anno 2011 vonden zijn talrijke vrienden het hoogdringend tijd dat er een boek aan hem gewijd werd, opdat deze innemende, warme en begeisterende persoonlijkheid niet vergeten wordt.

Emile Flamant was bovendien doordrongen van een grote sociale bewogenheid, die in al zijn functies en mandaten naar boven kwam. De mensen helpen, dat was zijn motto, en dit vanuit een diepgewortelde sociaal-liberale visie. Door zijn sociale bewogenheid, samen met zijn grondige dossierkennis, werd hij al vroeg erkend als een autoriteit betreffende sociale materies, ook buiten de partijgrenzen.

Getuigenissen

In het eerste deel van het huldeboek wordt een warm portret van Emile Flamant geschetst, met getuigenissen van zijn echtgenote, Laurence Van Poucke, en van vrienden, collega's-politici en medewerkers: Noël Bouquet, Jan De Clercq, Herman De Croo, Roland Deswaene, Roni De Waele, Jean Pede, Gilbert Temmerman, Ignace Van Belle en Etienne Vermeulen. Het tweede deel bestaat uit bijdragen van Rudy Coddens, Mathias De Clercq, Hedwig De Koker, Erwin Devriendt, Frederik Evers, Geert Messiaen, Dirk Verhofstadt en Geert Versnick over thema's die Emile Flamant zeer na aan het hart lagen: mutualiteit, sociale zekerheid en pensioenen, onderwijs, sociaal-liberalisme, vrijzinnigheid, de grondslagen van het liberalisme, het OCMW. Daarnaast is het boek geïllustreerd met heel wat foto's.

Het Huldeboek Emile Flamant (1933-1994) is een initiatief van de raad van bestuur van de Liberale Sociale Werken De Voorzorg vzw, in samenwerking met het Liberaal Archief.

Huldeboek Emile Flamant (1933-1994). Gent, Liberale Sociale Werken De Voorzorg / Liberaal Archief, 2011, 172 p.

Het boek kost € 20 (+ € 3,5 verzendingskosten) en is te verkrijgen bij het Liberaal Archief - Kramersplein 23, 9000 Gent 09/221.75.05 - info@liberaalarchief.be www.liberaalarchief.be

CARINA VAN CAUTER BIJ HET LVV OVER SEKSUEEL MISBRUIK IN DE KERK

“De schade herstellen”

Er raast al geruime tijd een tsunami door de Katholieke Kerk: seksueel misbruik van kinderen door priesters en zelfs bisschoppen; slachtoffers die na jaren stilzwijgen hun pijnlijke verhalen in de media bekendmaakten; het Vaticaan dat zich lange tijd in stilzwijgen hult; een parlementaire commissie die de vinger op de wonde legt. Eén van de actieve leden van die commissie is Open Vld-volksvertegenwoordiger Carina Van Cauter. Ze ondervond als slachtoffer zelf het aan den lijve en voert al een hele tijd strijd voor de rechten van wie misbruikt is. Als politica waagde zij het om op de tribune van de Kamer een eigen getuigenis af te leggen. Ook voor het Liberaal Vlaams Verbond kwam zij haar verhaal vertellen.

De commissie

“Het dossier-Vangheluwe heeft me persoonlijk erg geschokt omdat ik als tienjarig meisje het slachtoffer was van een pedofiel die me meenam. Ik heb geluk gehad dat ik het heb overleefd. Toen ik als politica met dit maatschappelijk probleem werd geconfronteerd, vond ik dat ik daar iets mee moest doen. Voor de slachtoffers gebeurde er weinig. Als parlamentslid vroeg ik na de gebeurtenissen per brief aan de Kamervoorzitter om een extra-commissie samen te roepen, maar ik kreeg geen antwoord. Na tussenkomst van Herman De Croo schoot voorzitter Flahaut in actie. We

wilden weten wat justitie ging doen in de opsporing, vervolging en bestraffing van de daders. Wat zegde het gerecht zelf? Nadat we de minister van Justitie en het Parket gehoord hadden, waren we toch wel ongerust. Want wat hadden ze beslist? Dat niet het Parket, maar de Commissie-Adriaenssens zou beslissen wie er zou vervolgd worden. Ten tweede, de minister van Justitie ging zich met het biechtgeheim bezig houden, wat een interne kerkelijke regeling is, een beroepsgeheim is en geen speciale behandeling verdient. Wat was dus de rol van justitie in dit dossier geweest? Er was ook een totaal gebrek aan coördinatie tussen de verschillende gerechtelijke arrondissementen. Onderzoek was dus nodig. We hadden te maken met meer dan 500 gekende pedofiele priesters. Alle fracties hebben dan beslist om een parlementaire onderzoekscommissie op te richten”.

Het rapport

“We hoorden eerst de slachtoffers en de verenigingen. Dan de politie en het gerecht. Daarnaast hoorden we ook de vertegenwoordigers van de Kerk. We maak-

ten een rapport: 112 getuigen werden gehoord, 72 uren werd er vergaderd en we schreven 450 bladzijden vol. We konden het verleden daarmee niet uitwissen, maar als er fouten waren gemaakt, wilden we die wel herstellen. Vergeet niet dat in veel gevallen de pedofiele priesters werden verplaatst en de kous was af. Door de geheimhouding en de zwijgplicht kon het misbruik zich zo herhalen. Veel slachtoffers spraken pas in een later stadium, veel dossiers waren verjaard. Maar dit betekende voor ons niet dat er niets meer moest gebeuren. Dus moest men afzien van een verjaringstermijn en via arbitrage het slachtoffer vergoeden. Seksueel misbruik leidt vaak tot blijvende letsels. Zelfs via een scan van de hersens kan men letsels vaststellen die tot arbeidsongeschiktheid kan leiden. We vroegen de Kerk om te handelen. Het blijft stil (*). De Kerk stelde wel deskundigen aan met als opdracht na de gaan in welke mate de schade te meten is en een arbitragecommissie in werking is te stellen. Ook moest de vraag beantwoord worden of de wet moet veranderd worden zodat een priester niet gebonden

is door het biechtgeheim. Eén van de aanbevelingen in het rapport was dan ook dat er mag gesproken worden, zonet is men medeschuldig aan de feiten. Wat de verjaringstermijn betreft, werd een compromis gevonden. Deze wordt tot 15 jaar verhoogd en neemt een aanvang op het ogenblik dat het slachtoffer 18 jaar wordt. Het rapport bevat nog 67 andere aanbevelingen. De politie moet in elk geval van een klacht een pv opstellen. Het Parket moet oordelen of er wordt vervolgd. De klacht moet overgemaakt worden aan de betrokken instanties, zijnde de Kerk. Ze zal zo niet meer kunnen zeggen dat ze van niets wist. Databanken moeten zorgvuldiger worden bijgehouden”.

De opvolging

“We hebben een opvolgingscommissie geïnstalleerd die twee keer per week vergadert. We zijn nu klaar met een wetsvoorstel waarin 15 aanbevelingen zijn opgenomen. We laten het rapport dus niet koud worden. We blijven wakker. We hebben aan de minister van Justitie in lopende zaken gevraagd om actie te ondernemen. Hij

moet een mandaat krijgen om de aanbevelingen in de praktijk om te zetten. Dit is een belangrijk signaal voor de bevolking. We willen resultaten. Het werk is niet af”.

B.C

(* De Belgische bisschoppen zijn intussen bereid om een schadevergoeding te betalen aan de slachtoffers. Al vrezen ze tegelijk dat daar niet voldoende geld voor

is. De bisschoppen gaan ook in op het voorstel van de parlementaire commissie om mee te werken met de opvolgingscommissie van experts. Die experts moeten een arbitrageprocedure uitdokteren die de bedragen vastlegt voor de slachtoffers bij verjaarde feiten.)

DEBAT OVER GENETISCH GEMANIPULEERD VOEDSEL WOEDT Op naar de moestuin van Bart Staes

Je kunt tegen biotechnologie zijn, zoals je tegen biolandbouw kunt zijn. Maar, zegt PATRICIA CEYSENS, vraag je toch eens af waarmee je de wereldbevolking kunt voeden en waarmee niet. En gebruik liever geen geweld als het andere kamp dat ook niet doet.

Het debat over genetisch gewijzigde organismen (ggo's) is een belangrijk debat. Het is niet alleen een ethisch debat maar, ook een economische discussie over technologie en innovatie. Meer nog: als we als Vlaanderen een innovatieve topregio willen worden, moet vrij wetenschappelijk onderzoek alle ruimte krijgen. Met het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) en andere wetenschappelijk onderzoeksinstellingen hebben we in Vlaanderen toptalent in huis. Die knowhow mogen we niet verloren laten gaan.

Sommige specialisten zijn van mening dat de Europese landbouw de trein van de toekomst aan het missen is door een te conservatieve benadering van ggo's. Daar kan je het mee eens of oneens zijn, maar het is zeker een debat waard. Neem bijvoorbeeld de discussie over de zogenaamde 'Golden Rice'. Dat is genetisch gemanipuleerde rijst die grote hoeveelheden vitamine A bevat. Een gebrek aan vitamine A is een groot probleem in veel derdewereldlanden. Volgens de Wereld Gezondheidsorganisatie is een gebrek aan vitamine A de oorzaak dat jaarlijks 250.000 kinderen blind worden, en de helft van die kinderen binnen het jaar sterft. Golden Rice zou hier een deel van de oplossing kunnen zijn, maar het eco-conservatisme van Greenpeace doet alles om de introductie ervan te beletten. De argumentatie van Greenpeace is overigens voor de liefhebbers van het betere cynisme: technologie kan geen oplossing zijn, die kindjes moeten maar wat gevarieerder eten. En passant worden de voorstanders verdacht gemaakt omdat ze enkel op winstbejag uit zouden zijn.

Nobelprijs

Nochtans heeft gentechnologie zijn potentieel al bewezen. Niet voor niets ging in 1970 de Nobelprijs voor de Vrede naar een landbouwingenieur. Norman Borlaug ontwikkelde de betere tarwe- en rijstsoorten, genetische manipulatie dus, waardoor verschillende

landen en miljoenen mensen van grootschalige hongersnood gered werden. Het Nobelcomité oordeelde dat deze technologische innovatie de belangrijkste bijdrage tot de wereldvrede was.

Over welk landbouwmodel het beste is, is uiteraard steeds maatschappelijk debat mogelijk. Voor- en nadelen moeten in zo'n debat worden afgewogen. Zelden heeft één model alleen maar voordelen. Borlaugs Groene Revolutie ging bijvoorbeeld gepaard met vermeerderd gebruik van pesticiden. Maar het is niet onverstandig te kiezen voor vooruitgang en verantwoord wetenschappelijk onderzoek. Want hadden Borlaug's critici destijds hun zin gehad, waren er volgens schattingen een miljard mensen de honger dood gestorven.

Maatschappelijk debat is één ding. Wat zich in Wetteren (het vernielen van een ggo-veld) afspeelde heeft daar echter niets mee te maken. Waar haalt het Field Liberation Movement het recht vandaan om wetenschappelijk onderzoek te komen vernietigen? Waar halen ze de pretentie om dit gewelddoos verzet te noemen? Dit is gewoon vooruitgangsvandalisme.

De democratisch verkozen autoriteiten hebben een veldproef toegelaten die niet in het denkkader van het Field Liberation Movement past. In onze democratische samenleving heb je dan de vrijheid om die mening kenbaar te maken door protest, betogingen en petities. Maar niet om het recht in eigen hand te nemen en datgene te vernietigen dat niet in je denkbeelden past. Mijn excuses, maar mensen die vernietiging inzetten als politiek wapen zijn geen democraten meer. Wat elke verbeelding tart, is de verdediging van Europarlementslid Bart Staes (Groen!). Natuurlijk heeft hij gelijk wanneer hij stelt dat wetenschap nooit waardenvrij is. Maar betekent dit dat we vrij onderzoek zomaar ten prooi moeten gooien aan vernieling en geweld? Moeten we ons voortaan laten gij-

“De argumenten van Greenpeace zijn cynisch: technologie kan geen oplossing zijn, de arme kindjes moeten maar wat gevarieerder eten”.

zelen door fundamentalisten die de democratische spelregels naast zich neerleggen, het debat weigeren en het recht in eigen handen nemen? Ik weet niet of Staes zelf beseft dat hij door het demoniseren van de tegenstander en het verdacht maken van wetenschappelijke tegenstand ('die proffen worden betaald door de industrie') alle middelen legitimeert, ook geweld. Ik ken dit van een andere ideologie dan de jouwe, Bart.

Overigens, volgens Staes is vernieling een vorm van burgerlijke ongehoorzaamheid. Quod non. Burgerlijke ongehoorzaamheid is per definitie gewelddoos. Mocht ik mij toch vergissen, stel ik voor dat iedereen die niet gelooft dat het model van de familiale biolandbouw volstaat om de wereldbevolking te voeden afzakt naar de moestuin van Bart Staes.

PATRICIA CEYSENS
Vlaams parlementslid (Open VLD)
en voormalig Vlaams minister
voor Innovatie

Met de Tour de France in het vooruitzicht haal ik één van mijn meest vertroetelde boeken wel eens te voorschijn: 'Het rijke Vlaamsche wielerleven', geschreven door de peetvader van de Vlaamse sport(wieler)journalistiek Karel Van Wijnendaele (1882-1961), pseudoniem van Karel Steyaert. Het is de bijbel van de Vlaamse wielerjournalistiek, het boek dat destijds door iedere tiener, die ervan droomde (sport)journalist te worden, als zijn livre de chevet werd gekoesterd.

Wielrennen is literatuur

In zijn gemoedelijke, provincialistische taal met sterke persoonlijke klank vertelde hij zijn herinneringen over het Vlaamse wielerleven, later (of was het eerder?) over 'Mensen en dingen uit de Ronde van Frankrijk'. Wij wisten toen nog niet dat de 'Koarle', zoals hij genoemd werd, in Nederland een tegenhanger had, Joris Van den Bergh (1882-1953), die met zijn 'Te midden der kampioenen' een wielerboek schreef 'voor de denkende mensen'.

Pulp

Boeken over wielrennen zaten destijds in de achterkamer van de pulplectuur. Met goedkope en meestal snel geschreven verhalen over wielericonen, een rechtstreekse uitwas van de groeiende belangstelling voor sportevenementen en de nieuwe verheerlijking van Vlaamse sportidolen bij het begin van de 20ste eeuw als Karel Verbist, Cyriel Van Hauwaert, Marcel Buysse, Jules

Van Hevel en de vele Flandriens uit de jaren 1920-1930 als Karel Kaers, Jean Aerts, Marcel Kint, Sylveer Maes.

Die trend zette zich na WO II verder met vooral sportjournalisten die tempestatief op hun schrijfmachines wielerboeken aan de lopende band produceerden. We herinneren ons Louis Clicheur en Lucien Berghmans van Het Laatste Nieuws met o.m. 'Rik Van Looy, heerser en verdeler', Frans Clerck van de Gazet van Antwerpen met 'Rik Van Steenbergen, 10 jaar wiel-erfenomeen', Jan Cornand van Het Volk met 'Humor en tragiek in de Tour', Marcel Grosjean met 'Raymond Impanis, de waarheid over een loopbaan', ex-wielrenner en later tv-commentator Fred De Bruyne met 'Rik Van Looy', 'Rik Van Steenbergen', Luc Van Loon met 'Roger De Vlaeminck' ("een speelvogel, een spuitser, een dagjesmelker, een bohemer, een zonneklopper, een fantast voor zijn baas en de nagel van

Schottes doodkist")

Het tij begon te keren in de loop van de jaren 1990. Met de bloemlezing 'Vélo-Dromen' van de Vlaamse dichters (!) Patrick Cornillie en Paul Rigolle over het wielrennen in de Nederlandse literatuur met een voorwoord(je) van Mark Uytterhoeven. Met gedichten over de wielrennerij van Roland Jooris, Willie Verheghe, Paul van Ostaijen (!), Tom Lanoye, Hugo Claus, Hugo Mathysen, Herman Brusselmans, Herman de Coninck. En met keurbladzijdigen over wielrennen door Stijn Streuvels, Pjeroo Robjee, Benjo Maso, Jos Vandeloo (uit 'De beklimming van de Mont Ventoux'), Jan Wauters (uit 'Dagboek van een ongedoopte' en uit 'De zweetgeur van de sport'), Gust Gils (uit 'Dank voor de blijdschap'), Piet Theys, Jos Ghysen (uit 'De Ronde, een pocket in gele trui'), Louis Verbeeck, Paul de Wispelaere (uit 'Tussen tuin en wereld').

Een literaire sport

Het zijn, tot spijt voor wie hen benijdt, de Nederlanders, die de wielrennerij hebben verheven tot 'een literaire sport' met als roerganger de geestige en gevoelige schrijver Tim Krabbé ('43 wielerverhalen', 'De renner'). Met in zijn voetsporen Martin Ros ('Heldenlevens. Verhalen over tragedie en roem van wielrenners').

Vandaag bestaat er zelfs een literair wielertijdschrift! Het 31ste nummer van 'De Muur' is zopas verschenen als een special met centraal 'het langverwachte werk over het gelukkige huwelijk tussen wielrennen en literatuur', door Arthur van den Boogaard, sportboekenrecensent (één per week (!!!) in Het Parool). "Wielrennen is literatuur," schrijft hij, "het is een sportieve leniging van de nood naar altijd weer nieuwe verhalen." Zijn conclusie: "Het aanzicht van de wereldliteratuur had er heel anders uitgezien zonder het bestaan van de fiets..."

Ook bij ons zijn de tijden veranderd sinds

Lees verder blz 8

Karel van Wijnendaale. Vorig jaar werd een exclusief boek over Eddy Merckx, een klepper in een kunstbox, naar aanleiding van zijn 65ste verjaardag, aan de man gebracht tegen 995 euro. Vandaag kijken we uit naar andere, nieuwe inzichten: 'Het Feest van List en Bedrog', een sinistere geschiedenis van de wielersport door Herman Chevrolet, in 2011 uitgebracht door de Arbeiderspers. Of naar de 'Biografie van Mart Smeets (uitg. L.J. Veen). Leuk is vooral 'De ware gedaante' van Peter Nyssen, een lexicon van BIJNAMEN in de wielersport (uitg. Amstel Sport), maar te Hollands, te weinig Vlaams. Als een thriller leest 'Het dopingcomplot' (uitg. Amstel Sport) van Paul Keysens, die eerder al de bestseller 'Doping, het circus van list en bedrog' schreef.

En bij ons? Wij moeten het in 2011 voorlopig stellen met 'Het ultieme wielersportboek van Tom Boonen' (onbekende auteur!), een heruitgave. Van vorig jaar dateert 'Eddy Merckx' door Jan Wauweters (uitg. Borgerhoff & Lamberigts. De Linkeroever uitgevers doen hun best en pakken uit met niet minder dan drie wielersportboeken van TV1-wielersportcommentator Michel Wuyts: 'Wuyts on the road', 'Eddy!', 'Nick Nuyens in het nieuw'.

Nieuw

Nieuw is verder 'Zot van de koers' van sportjournalist Manu Adriaens en '20 mythische Vlaamse bergen. Hoogtepunten van de Vlaamse koers' van Thijs Ameye (Lannoo). Erg leuk lijkt mij 'De vliegende neger en de kleine koningin', (L.J. Veen) een verhalende geschiedenis over het begin van de Tour de France, door Jan Boesman: zijn onderzoek naar rassenkwesties in de wielersport werd bekroond met de Vlaamse Scriptieprijs en de Prijs Maria Barones Verstraeten. Geef mij maar de betreurde Jan Wauweters, de enige die qua taal en stijl kan wedijveren met de horde Hollandse wielerscribenten.

John Rijpens

Vorig jaar werd een exclusief boek over Eddy Merckx, een klepper in een kunstbox, naar aanleiding van zijn 65ste verjaardag, aan de man gebracht tegen 995 euro.

De Bruggeling Andries baron Van den Abeele (hierna AVDA) is geen vrijmetselaar. Nijveraar op rust, heraut en beschermheer van het (vooral Brugse) erfgoed, auteur van baanbrekende historische en biografische studies, raakte hij omstreeks 1980 in zijn beroepskringen bevriend met een vooraanstaand vrijmetselaar. De "zoeker" AVDA was onmiddellijk geboeid door wat zijn nieuwe vriend hem discreet vertelde over de Orde. Dit gaf aanleiding tot enkele eerste historische publicaties over vroege loges te Brugge en te Kortrijk.

"De kinderen van Hiram"

Ruime bekendheid geniet vooral het boek "In Brugge onder de Acacia" (1987) over de loge "La Parfaite Egalité" in de tweede helft van de 18de eeuw. Gebeten door zijn onderwerp verslond AVDA honderden boeken en artikelen over de vrijmetselarij in het algemeen. Tevens kreeg hij toegang tot de persoonlijke documentatie van enkele erudiete logeleden. Reeds in 1991 kon hij bij Roularta een eerste versie publiceren van het voorliggende werk: "De kinderen van Hiram" (Franse vertaling, Roularta, 1992). Dit boek mocht zich in een aanzienlijk commercieel succes verheugen, én wegens zijn eigen merites als standaardwerk én omdat het de naam onthulde van talrijke hedendaagse vrijmetselaars uit eigen land - wat overigens tot minder commotie aanleiding gaf dan men had mogen verwachten. Van dit boek publiceert Roularta nu een tweede, aanzienlijk vermeerderde, uitgave.

Magnum Opus

Een beknopte recensie leent zich niet tot een diepgaande bespreking van AVDA's magnum opus. Ziehier een overzicht van de veertien hoofdstukken. (1) De (legendarische) geboorte van de vrijmetselarij. (2) De ware geschiedenis van de Engelse vrijmetselarij. (3) De vrijmetselarij in Frankrijk. (4) Het verhaal van de hoge graden ("een fabelachtige mystificatie"). (5) De eerste eeuw van de vrijmetselarij in onze gewesten (in de 18de eeuw waren deze loges "onschuldige gezelligheidsverenigingen"). (6) Van liberalisme en antiklerikalisme naar militante vrijzinnigheid. (7) Metselen in alle richtingen, van 1944 tot

Andries Van den Abeele

1990. (8) Belgische vrijmetselaars nu. (9) De organisatie van de vrijmetselarij nader bekeken. (10) Het geheim. (11) De kinderen van Hiram. (12) De vrijmetselaars en de kerken. (13) De voorbije twintig jaar. (14) "Vrijmetselaar, mijn broeder, mijn zuster". Volgen enkele bijlagen over o.m.: de maçonnieke woordenschat; de vaak fout gebruikte termen theïsme, deïsme, agnosticisme en atheïsme; de vrijmetselaars aan tafel; een overzicht van de diverse grootmachten in België en in de wereld. Het werk wordt afgesloten met een onderhoudend "nawoord voor geïnteresseerden: mijn reizen in vrijmetselaarsland". Zoals steeds biedt AVDA een selectieve bibliografie en een gedetailleerd personenregister. Voor een goed begrip signaleren we dat de meeste hoofdstukken een herziening en uitbreiding zijn van de eerste uitgave van 1991. De voornaamste ontwikkelingen na 1990 (incl. de actuele cijfers over grootmachten, loges en leden) vindt men in hoofdstuk 13.

Paus Benedictus wil geen toenadering tussen reguliere vrijmetselaars en katholieken.

Betrouwbaar

Zoals de overige publicaties van de auteur (zie: <http://www.andriesvandenabeele.net>) munt ook dit boek uit door de betrouwbaarheid van de feitelijke gegevens, een verzorgde en secure taal, een vlot verhalende schrijffrantaal en de kunst om complexe gegevens helder uit te leggen. AVDA heeft letterlijk alles gelezen en wat zeldzamer is: verstandig gelezen. Het boek is daarom een objectieve en boeiende gids voor een vaak besproken maar in werkelijkheid weinig gekende mensengemeenschap. AVDA verhuult zijn sympathie voor de vrijmetselarij niet (zie vooral het slothoofdstuk 14) hoewel hij niet blind is voor haar onvolkomenheid: "Een in zichzelf gekeerde en op zichzelf gerichte vereniging, zelfs op het navelstarende af". De auteur legt ook een aantal van haar problemen bloot - bijv. de soms ruziënde verdeeldheid tussen

en binnen de maçonnieke grootmachten; de aanpassing van een traditionele Orde aan de huidige samenleving en aan de verwachtingen van de jonge generaties; het al dan niet "samen metselen" van mannen en vrouwen (een cruciaal probleem in de Belgische vrijmetselarij vandaag); de beperkte invloed van "de loge" op de politiek (in de huidige Kamer en Senaat zijn er nochtans minder vrijmetselaars dan AVDA vermoedt).

Katholicisme en vrijmetselarij

De moeilijke verhouding tussen de vrijmetselarij en de kerken blijft evenmin onbesproken. Over dit thema verdedigt AVDA een verrassende stelling. Men heeft lang gedacht dat een toenadering mogelijk was tussen de katholieke kerk en alleszins de zgn. "reguliere" vrijmetselarij naar Engels model. Deze vereist immers van haar leden het geloof in God en zij ar-

beidt met bepaalde ritualen die sterk religieus gekleurd zijn. Door het toedoen van de huidige paus Benedictus XVI is van deze toenadering geen sprake meer. Welnu, volgens AVDA zou een toenadering wèl mogelijk moeten zijn met de zgn. "irreguliere" vrijmetselarij naar "Grand Orient" model. We citeren: "De vrijmetselarij wordt aanvaardbaarder voor de Kerk naarmate ze zich verder verwijderd van alles wat haar op een godsdienst doet lijken. Dit kan tot het paradoxale besluit leiden dat de vrijzinnige vrijmetselarij hieraan beter beantwoordt dan de deïstische. In een obediëntie zoals het Belgische Grootoosten is God niet aanwezig: geen mogelijkheid dus van enige concurrentie of verwarring met de geopenbaarde God van de christenen" (p. 306). Volgens de auteur is het probleem van de "deïstische" loges inderdaad dat ze talrijke kenmerken vertonen van een quasi-godsdienstige organisatie. Dit is niet zo in de "irreguliere" loges, zodat "de toegang ervan voor een gelovige gemakkelijker zou moeten zijn" - ware het niet dat deze loges vaak "een kerk van de vrijzinnigheid" zijn geworden! Deze stelling illustreert het zowel verklarend als uitdagend gehalte van het boek.

Door het noeste werk van AVDA is de vrijmetselarij ook in Vlaanderen een thema geworden dat zich leent tot een open en serene bespreking. Men leze bijv. in De Tijd van 21 mei jl. het uitvoerige interview met de huidige grootmeester (een Vlaming) van het Grootoosten van België. Waar is de tijd (zonder zinspeling) dat "de loge" amper bespreekbaar was onder mensen van stand?

Guy Schrans

Andries Van den Abeele, De kinderen van Hiram. Vrijmetselaars en vrijmetselarij. Uitg. Roularta Books, 2011; 406 blz.; 24.95 euro

Een plakkaat van verlatinghe

De socialisten keken danig op hun neus: bij de tussentijdse, plaatselijke verkiezingen in het Verenigd Koninkrijk wonnen zij weliswaar heel wat bij, maar te weinig om de Conservatieven te verontrusten. Een mokerslag kregen de Liberaal-Democraten.

Maar Labour ziet donkere wolken hangen boven Edinburgh. Zo lang ze in de grote industriesteden als Glasgow een onbuigzame aanhang hadden, was er geen vuiltje aan de lucht. Vanouds krijgen de Conservatieven geen voet aan de grond in Schotland, behalve in enkele grensgemeenten met Engeland. Toch roken de socialisten een tiental jaar geleden onraad. Hun aanhang kalfde af, de scheepswerven moesten noodgedwongen dicht, de wrok vertaalde zich meer en meer in een afkeer van Londen. Dat verbeterde niet toen voor de kust van Schotland olie werd ontdekt. De opbrengst daarvan stroomde bijna geheel door naar Westminster. De onvrede was vruchtbare potgrond voor de Schotse Nationale Partij (SNP), die gestaag groeide, en vier jaar geleden een minderheidsregering kon vormen. Labour hertekende snel de grenzen van de kiesdistricten om te verhinderen dat de SNP ooit de meerderheid zou halen. Ze dwaalde. Het forse verlies van de liberaal-democraten, maar ook van Labour en de conservatieven, bezorgde dienstdoend eerste minister Alex Salmond een klinkende overwinning: met 45 % van alle stemmen, en met 69 op 129 zetels kon Salmond voor het eerst in de geschiedenis van de devolutie (federalisering, decentralisering) zonder tegenkandidaat naar een nieuw mandaat als regeringsleider dingen. Hij haalde het op 18 mei met de vingers in de neus, er waren zelfs geen tegenstemmen, alleen onthoudingen [57]

Bijltjesdag

De andere partijen likten hun wonden. Was de SNP nog erg voorzichtig naar de verkiezingsstrijd gegaan, sloeg de stem-

ming helemaal om toen bleek dat ze de Groenen (2 zetels) niet nodig hadden om te regeren. De bijsturing naar een linkser nationalisme loonde. "De SNP heeft aanhang verworven in alle lagen van de bevolking", schreef de Scots Independent triomfantelijk. "Het bewijst de stelling van Alex Salmond dat wij de echte nationale partij van Schotland zijn". Salmond heeft natuurlijk ook handig gemaneuvreerd en de door Londen opgelegde besparing van 600 miljoen pond op de begroting vertraagd tot na de verkiezingen. Hij zette ook de agenda: geen hoger inschrijvingsgeld voor de universiteiten, geen hogere gemeentebelastingen, meer geld van de olie zodat besparingen gematigd kunnen worden. Dat wordt moeilijk bij de andere partijen verteerd. Twee dagen na de verkiezingen stapte Tavish Scott op als leider van de LibDems – in Holyrood neemt Willie Rennie de teugels over. Van een gedecimeerde partij, er blijven amper 5 van de 16 afgevaardigden over. Iain Gray moet de kop van de Labourpartij afstaan (ze verloren 9 zetels en bleven steken op 37, het slechtste resultaat in 80 jaar!), en het zijn Westminstergetrouwen die de Augiasstal moeten uitmesten. Zelfs Camerons partij verloor nog twee zetels.

Scotland the Brave !

Onmiddellijk na zijn herverviering haalde Salmond vernietigend uit naar Londen. Wij willen op gelijke voet behandeld worden, en op gelijke voet in de Europese Unie vertegenwoordigd zijn, liet hij zich ontvallen – een ampele omschrijving van onafhankelijkheid. Over de grenzen maakt hij zich geen zorgen, "die zijn internationaalrechtelijk vastgelegd". Over de herwonnen

trots werd hij lyrisch. "Na 300 jaar opheffing van ons parlement" (in 1706), "Hebben wij recht op zelfbeschikking. Wij zijn dat waard". Schotland had bij de Slag in Culloden, toen Bonnie Prince Charlie met zijn Jakobijnen en Franse hulp de Britse troon opeiste, zijn ziel en zijn Hooglanders verloren (1746). Ze hebben het "de Slager", de Hertog van Cumberland nooit vergeven. Ze zien nu de kans schoon om in het devolutieproces de laatste schrede te zetten: afscheuring, ook al blijkt uit peilingen van maart 2010 dat amper 27 % voor een eigen weg kiest. Net daarom haalt Salmond de banden met het plaatselijke bedrijfsleven aan. Hij wees op het voorbeeld van Noorwegen, dat op een intelligente manier een eigen oorlogskas voor de pensioenen en sociale voorzieningen kon opbouwen. Noorwegen heeft olie en gas. Dat heeft Schotland ook, en met soberheid en goed bestuur, en vooral met een eerlijke verdeling van de inkomsten uit olie is een soortgelijke prestatie mogelijk. En dus wierp Salmond meteen twee uitdagingen op: "Waarom heeft minister van financiën Osborne de taks van 20 naar 32 % opgetrokken voor de olieproducenten? En waarom krijgen we geen 90 % van de opbrengst, zoals het hoort?" Dat klonk als muziek in de oren van de ondernemers, die nog wantrouwig staan tegenover het links programma van Salmond. Enkele grootindustriëlen hebben de overstap al gemaakt en steunen volop de SNP, met geld en invloed: oud-voorzitter George Mathewson van de Royal Bank of Scotland, bij voorbeeld, of miljonair Tom Farmer. De lakmoesproef wordt niettemin de soberheidslijn die Salmond noodgedwongen zal moeten volgen. Treedt hij te hard op, dan mag hij een kruis maken over een ja in de volksraadpleging (binnen drie, vier jaar?) over onafhankelijkheid. Is hij te toegeeflijk, dan is een directe confrontatie met Londen niet uit te sluiten.

Alex Salmond

Iain Stewart

Albion spat uiteen

Londen mag zich zorgen maken, want het terugplooiën op zichzelf en de trans-Atlantische banden wijzen al op Europese ongemakkelijkheid. Ik zag SNP-partijvoorzitter Iain Stewart op de jaarvergadering van de Europese Vrije Alliantie in Mariehamn (Åland). Stewart is al sinds 1998 lid van het Europees Parlement, een gezaghebbende stem in de SNP. Hij haalde fel uit naar het isolationisme van de Engelsen, maar ook naar hun rechtsconservatief beleid. "Schotland zal zich anders opstellen", zei hij me, "Al wil dat niet zeggen dat ook Europa niet meer volksdemocratie nodig heeft". Ik zag er ook Jill Evans van Plaid Cymru, de Welshe nationalistische partij. Zij was euforisch, want in maart had een voorstel, dat vanuit haar partij gelanceerd was, om niet langer Welshe wetten voor te leggen aan Westminster, het gehaald met tweederde van de stemmen. De echo van het 'Plakkaat van Verlatinghe' (waarbij de Zeventien Provinciën in 1581

Filips II van de troon vervallen verklaarde, omdat hij de keuren en rechten van de stadsstaten met voeten trad) is onmiskenbaar.

The Center is Falling Apart

Ook de uitslag van de verkiezingen in Noord-Ierland wijst in die richting. De Ierse Republikeinen van Sinn Féin verstevigden hun posities, net als de radicaal-unionistische DUP – het beleid dat ze samen gevoerd hebben slaat duidelijk aan, en het tandem Robinson-McGuinness krijgt duidelijk het vertrouwen. Dat betekent uitbouw van een heel eigen structuur in Noord-Ierland, ook al zijn het twee rattachistische partijen (de ene bij Londen, de andere bij Dublin). De Britse koningin had dat goed begrepen. Tijdens haar vierdaags bezoek aan Ierland (het eerste van een Britse vorst sinds de Ierse onafhankelijkheid) liet ze geen gelegenheid voorbij gaan om de verzoening vooraan te stellen: een krans leggen in de Tuin der Herinnering voor de gesneuvelde

vrijheidsstrijders van Eire, het uitermate gevoelige bezoek aan Croke Park (waar de Britten 14 burgers doodschoten in 1920), tot de felgroene kleur van haar ensemble toe – de Windsors hebben begrepen dat de grond onder hun voeten rul wordt. De regering in Londen tuurt intussen naar de einder, in het weldadige gevoel nog een Rijk te zijn. Rijk is de bovenkaste misschien wel, maar nergens is de armoede schrijnender dan in de buitenwijken van de grote steden. Van sociaal liberalisme hebben ze nooit gehoord. En van het beroemde Gemeenebest schiet nauwelijks iets over. Het lijkt een foute keuze te gaan schuilen onder de Amerikaanse paraplu. De pro-Europese opstelling van de Welshe en Schotse nationalistenvrijheidsstrijders zou allicht meer zoden aan de dijk zetten. En scheuren in de eigen ondergrond voorkomen.

Lukas De Vos

Leidt nationalisme steeds tot radicalisme?

Het zit er opnieuw bovenarms op tussen de socialisten en Vlaams-nationalisten. Aanleiding ditmaal is een verklaring van Kurt De Loor (sp.a) over het ten zuiden van de taalgrens inmiddels berucht N-VA-lid Vic Van Aelst. De Loor stelt dat het begint met verklaringen zoals die van Van Aelst, en eindigt met de praktijken van Ratko Mladic, de Servisch-nationalist die nu terecht staat in Den Haag voor genocide en misdaden tegen de menselijkheid.

De tijdsgeest in het begin van de 21e eeuw is duidelijk anders dan deze van pakweg 40 à 45 jaar geleden, net na de Tweede Wereldoorlog. In de geglobaliseerde wereld van vandaag is het nog aantrekkelijker om mee te stappen in een nationalistisch of regionalistisch denkkader. Veel zekerheden vielen immers de laatste decennia weg. In justitie heeft men geen vertrouwen meer. In de politiek nog minder en de Kerk biedt vandaag zeker geen houvast. De zuilen van weleer worden ook al met meer argwaan bekeken door een bevolking die duidelijk kritischer geworden is voor het functioneren van vakorganisaties en andere belangenverenigingen.

Houvast

Het nationalistisch discours is in deze context zeer aantrekkelijk, omdat het een houvast biedt. De mens wordt geplaatst binnen een gemeenschap en vele burgers vinden dat geruststellend. Er zijn lotgenoten die tot dezelfde gemeenschap behoren. Tot hiertoe is er eigenlijk zelfs geen enkel probleem met een nationalistisch discours. Wel integendeel, mensen verenigen zich graag in verenigingen en gemeenschappen. Dit hoeft op zich ook niet tegenover een verdraagzaam of pluralistisch mensbeeld te staan.

Problematisch wordt het pas als die gemeenschap tegenover derden wordt geplaatst of andere bevolkingsgroepen die men met alle zonden van Israël overlaadt. In een extreem geval eindigt men bij fysiek geweld op andere bevolkingsgroepen omdat die als minderwaardig worden aanzien en eigenlijk niet meer als gelijken worden gezien voor wie men even veel empathie aan de dag moet leggen als voor een lid van de eigen gemeenschap.

Veel Duitsers begrepen na de Tweede Wereldoorlog zelf niet hoe het mogelijk was dat zij mee gestapt zijn in zoiets als

de massavernietiging van de Joden. Deze bevolkingsgroep werd niet meer als mens aanzien door veel Duitsers. Hoogstens nog als dieren, die men gewelddadig mocht behandelen en die niet dezelfde rechten genoten als een andere burger van de eigen bevolkingsgroep.

In Vlaanderen zijn we nog niet zo ver afgedreven dat een groot deel van de bevolking de Franstaligen of de vreemdelingen als minderwaardig beschouwt. Over het algemeen lijkt men zich eerder te ergeren aan de politieke keuzes van een andere gemeenschap.

De verklaringen van Vic Van Aelst lijken echter een stap verder te gaan dan ergernissen. Van Aelst probeert immers duidelijk een vijandbeeld in het leven te roepen

“Het nationalisme van Vic Van Aelst is er op gericht een strijd op te nemen tegen een andere gemeenschap”.

en de Franstaligen als imperialisten af te schilderen die een bedreiging vormen voor de eigen gemeenschap. Het in het leven roepen van een vijandbeeld staat haaks op een tolerant nationalisme dat er op gericht is de eigen gemeenschap zonder meer te verenigen. Het nationalisme van Vic Van Aelst is er op gericht een strijd op te nemen tegen een andere gemeenschap. Uit zijn argumenten blijkt bovendien een diepgewortelde haat, zoals bijvoorbeeld wanneer hij stelt solidair te willen zijn met Turken, maar niet met Franstaligen.

Kabeljauw

De argumenten die gehanteerd worden, lijken bovendien eerder uit de geschiedenisboeken te komen. Zo stelt Van Aelst dat Franstaligen pas zullen rusten tot de kabeljauw in de Noordzee Frans spreekt. De politieke boodschap die hier gegeven wordt, is dat we iedere Franssprekende burger in Vlaanderen dus met argwaan

moeten bekijken en bij voorkeur buiten Vlaanderen moet weggestuurd worden, inclusief eventuele Franstaligen die al in Vlaanderen wonen.

Typisch is de veralgemening waarbij iedere burger die aan bepaalde kenmerken voldoet als een profiteur of kolonist wordt gemerkt. Ook bijvoorbeeld een Franstalige die in Vlaanderen woont, die perfect Nederlands spreekt, werkt en veel belastingen betaalt. Ook die Franstalige medemens moet vanaf nu -volgens Vic Van Aelst- bij de kolonisten en profiteurs ondergebracht worden en dus met argwaan bekeken worden.

Dit soort argumenten houdt risico's op escalatie in. Ook de Jodenstigmatisering is net op dezelfde manier begonnen. Na een tijdje ontstaat een soort gewinning dat dit soort van uitspraken kunnen en nog later neemt een deel van de bevolking aan dat dit ook de werkelijkheid is.

Indien er daarna nog een nationalist op staat die op charismatische wijze drastische maatregelen bepleit, is het hek na-

tuurlijk helemaal van de dam. Dan schieten de Mladic'en van deze wereld inderdaad in actie. Het is dan ook zeer verontrustend dat de partij van Vic Van Aelst hem niet terugfluit voor de uitspraken die worden gedaan. Uiteindelijk gaat het hier wel om de grootste politieke partij van Vlaanderen én België, die blijkbaar de stigmatisering van een bevolkingsgroep als aanvaardbaar ziet. De N-VA doet hiermee afstand van een nationalisme dat binnen een pluralistisch denkbeeld past.

De erfenis van de Tweede Wereldoorlog heeft er de West-Europese bevolking lang voor behoed om te vervallen in gevaarlijke vormen van nationalisme. Zou het dan toch zo zijn dat er om de zoveel tijd een periode van waanzin nodig is om mensen weer te laten inzien dat die zo aantlokkelijke collectivistische en nationalistische denkbeelden tot niets dan ongeluk leiden?